star audit
Аудиторская компания

«Хабар» агенттігі» АҚ
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілік
тәуелсіз аудитормен жасалған аудиторлық қорытындымен бірге

«StarAudit» ЖШС
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аудиторлық қызметпен айналысуға берілген № 22020873 мемлекеттік жалпы лицензиясы, 2022 жылдың 9 қарашасы

МАЗМҰНЫ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2024 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ МЕН БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

2024 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП	6
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП	7
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП	8
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП	9
ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР	10-37

2024 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ МЕН БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚТЫҢ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Хабар» агенттігі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қоғам) басшылығы 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның қаржылық жағдайын, сондай-ақ осы күнмен аяқталатын жыл ішіндегі қызмет нәтижелері мен капиталдағы өзгерістерін және ақша қаражаттарының қозғалысын халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес шынайы және барлық елеулі аспектілерде дұрыс бейнелейтін қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық мыналарға жауапты:

- есеп саясаты қағидаттарының дұрыс таңдалуын және қолданылуын қамтамасыз етуге;
- есеп саясаты туралы ақпаратты қоса алғанда, ақпараттың өзектілігіне, анықтығына, салыстырмалылығына және түсініктілігіне кепілдік беретін түрде ұсынуға;
- егер ХҚЕС талаптары пайдаланушылар үшін мәміле немесе жағдайдың ықпалын түсінуге жеткіліксіз болса, қосымша ақпаратты ашуға;
- Қоғамның алдағы кезеңде үздіксіз қызмет ету қабілетіне баға беруге.

Сондай-ақ басшылық келесі мәселелерге жауапты:

- Қоғамда тиімді әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау;
- Қоғамның мәмілелерін толық сипатта ашуға және кез келген уақытта қаржылық жағдай туралы нақты ақпарат беруге мүмкіндік беретін есепті жүргізу;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына және ХҚЕС-қа сәйкес жүргізу;
- Қоғам активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша барынша шаралар қабылдау;
- қаржылық және өзге де бұзушылықтардың алдын алу және анықтау.

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін Қоғамның қаржылық есептілігі Қоғам басшылығымен 2025 жылдың «20» наурызында бекітілді.

Басқарма Төрағасы ____________________________________
Ойшыбаев Кемелбек Бактыгулович

Бас бухгалтер ____________________________________
Алдажанова Мадина Багдадовна

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

«Хабар» агенттігі» АҚ акционерлеріне және басшылыққа

Пікір

Біз «Хабар» агенттігі» АҚ (бұдан әрі – Қоғам) ұсынған 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, пайда мен залалдар, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қамтитын ескертпелерден тұратын қаржылық есептілікке аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, ұсынылған қаржылық есептілік Қоғамның 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаттарының қозғалысын барлық елеулі аспектілерде шынайы түрде көрсетеді және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындалған.

Аудиторлық пікірдің негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің міндеттеріміз төменде «Қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Қоғамға қатысты тәуелсізбіз және Қазақстан Республикасында аудит жүргізуге қолданылатын этикалық талаптарды сақтадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер пікір білдіруге жеткілікті және тиісінше негіз болып табылады деп есептейміз.

Қаржылық есептілік үшін басшылық пен корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Қоғам басшылығы қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындауға және оның шынайы ұсынылуына, сондай-ақ бұл есептілікте жалғандық немесе қате салдарынан елеулі бұрмалаушылықтардың болмауын қамтамасыз ететін ішкі бақылау жүйесін енгізуге жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қоғамның қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне баға беруге, бұл туралы тиісті жағдайларда ақпарат ашуға және есептілікті үздіксіз қызмет ету қағидасына сүйене отырып құрастыруға міндетті, егер Қоғамды тарату немесе қызметін тоқтату туралы нақты шешім қабылданбаған болса.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар қаржылық есептіліктің дайындалуына бақылау жасауға жауапты.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз – қаржылық есептілікте алаяқтық немесе қате салдарынан туындаған елеулі бұрмалаушылықтардың жоқ екендігіне қатысты негізделген сенімділікке қол жеткізу және аудит нәтижелері бойынша өз пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытындыны ұсыну.

Негізделген сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділік, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргізілген аудиттің барлық елеулі бұрмалаушылықтарды әрқашан анықтайтынына кепілдік берілмейді. Бұрмалаушылықтар алаяқтықтың немесе қателіктің нәтижесі болуы мүмкін және олар жеке өздері немесе жиынтығында, егер пайдаланушылардың осы қаржылық есептілікке сүйене отырып қабылдайтын экономикалық шешімдеріне ықпал етуі ықтимал болса, елеулі болып саналады.

ХАС-қа сәйкес аудит жүргізу барысында біз кәсіби пайым мен кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Атап айтқанда, біз келесі рәсімдерді орындаймыз:

- Қаржылық есептілікте алаяқтық немесе қате салдарынан туындаған елеулі бұрмалаушылықтар тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; бұл тәуекелдерге жауап ретінде аудиттік рәсімдерді әзірлейміз және орындаймыз; пікір білдіруге жеткілікті және сәйкес келетін аудиттік дәлелдерді аламыз. Алаяқтық нәтижесінде туындайтын бұрмалаушылықтарды анықтамау тәуекелі, қате салдарынан болатын бұрмалаушылықтарға қарағанда жоғары, өйткені алаяқтық өзара сөз байласуды, жалған құжат жасауды, әдейі өткізіп жіберуді, ақпаратты бұрмалауды немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- Аудитке қатысты ішкі бақылау жүйесін түсінеміз — бұл ақпарат бізге аудиттің нақты мән-жайларына сай рәсімдерді әзірлеуге қажет;
- Қолданылып отырған есеп саясатының дұрыстығын және басшылықтың бухгалтерлік бағалаулары мен тиісті ашып көрсетулерінің негізділігін бағалаймыз;

Басшылықтың Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыру туралы презумпцияны қолдануының орынды екеніне баға береміз және қолымыздағы аудиттік дәлелдердің негізінде Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне күмән тудыруы мүмкін елеулі белгісіздік бар-жоғын анықтаймыз. Егер мұндай елеулі белгісіздік анықталса, онда біз қаржылық есептілікте бұл туралы тиісті түрде ашып көрсетілгеніне назар аударамыз немесе ашып көрсету жеткіліксіз болса, пікірімізге өзгеріс енгіземіз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық қорытынды жасалған күнге дейін алынған дәлелдерге негізделген. Алайда алдағы оқиғалар немесе жағдайлар Қоғамның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
Қаржылық есептіліктің жалпы ұсынылуын, құрылымын, мазмұнын, оның ішінде ашып көрсетілген ақпараттарды және қаржылық есептілік негізінде жатқан операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілгендігін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпарат алмасып, жоспарланған аудит көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижесінде анықталған маңызды бақылаулар мен ішкі бақылау жүйесіндегі елеулі кемшіліктер туралы хабарлаймыз.
Сонымен қатар, біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық этикалық талаптарды сақтағанымыз туралы мәлімдеме ұсынамыз және аудитордың тәуелсіздігіне ықпал етуі мүмкін барлық қатынастар мен мән-жайлар туралы ақпарат береміз, сондай-ақ қажет болған жағдайда тиісті сақтық шаралары туралы да хабарлаймыз.
Біз корпоративтік басқару органына хабарлаған мәселелердің ішінен ағымдағы есептік кезеңдегі аудит үшін ең маңызды болып табылатын және негізгі аудит мәселелері деп саналатын мәселелерді анықтаймыз.
Біз бұл мәселелерді біздің аудиторлық қорытындымызда сипаттаймыз, егер олардың ашық түрде жариялануына заң немесе нормативтік актілер тыйым салмаса немесе өте сирек жағдайларда белгілі бір мәселе бойынша ақпаратты ашу қоғам үшін пайдалы болудан гөрі елеулі теріс салдарға әкеледі деп негізді түрде есептесек, мұндай ақпаратты ашудан бас тартамыз.

Мадиева Р.М.
Аудитор
Аудитордың біліктілік куәлігі № МФ-0000560, 2018 жылғы 2 ақпан

Мадиева Р.М.
«StarAudit» ЖШС директоры
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің
аудиторлық қызметпен айналысуға берілген
№ 22020873 жалпы лицензия, 2022 жылғы 9 қараша

Қазақстан Республикасы
2025 жылдың 20 наурызы

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)	Ескертпе	2024 жыл	2023 жыл
Өнімді (қызметті) сатудан түскен табыс	4	22 708 724	19 803 171
Сатылған өнімнің (қызметтің) өзіндік құны	5	(21 090 492)	(18 169 916)
Жалпы пайда		**1 618 232**	**1 633 255**
Сату шығындары	6	(405 252)	(386 446)
Жалпы және әкімшілік шығындар	7	(728 609)	(739 347)
Өзге кірістер	8	146 756	182 341
Өзге шығындар	9	(401 501)	(294 974)
Операциялық пайда/(зиян)		**229 626**	**394 829**
Қаржылық кірістер	10	83 032	71 591
Қаржылық шығындар		-	(10 121)
Салық салынғанға дейінгі пайда		**312 658**	**456 299**
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығындар	11	(232 814)	(377 666)
Жыл қорытындысындағы пайда/(зиян)		**79 844**	**78 633**
Салықтар шегерілгендегі жиынтық пайда		**79 844**	**78 633**
Бір акцияға шаққандағы пайда		12 ,26	12,07

Басқарма Төрағасы ____________________
Ойшыбаев Кемелбек Бактыгулович

Бас бухгалтер ____________________
Алдажанова Мадина Багдадовна

Для аудиторских отчетов StarAudit

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

(мың теңгемен)	Ескертпе	31 желтоқсан 2024ж	31 желтоқсан 2023ж
Активтер Ескертпе			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	12	1 298 109	1 346 546
Материалдық емес активтер	13	5 454 903	5 558 570
Кейінге қалдырылған салық активтері	14	688 478	704 892
Ұзақ мерзімді активтер жиыны	15	48 435	65 894
Қысқа мерзімді активтер		-	-
Қорлар		*7 489 925*	*7 675 902*
Дебиторлық берешек			
Ақша қаражаттары			
Басқа қысқа мерзімді активтер	16	75 211	66 940
Қысқа мерзімді активтер жиыны	17	222 112	367 552
ЖИЫНТЫҚ АКТИВТЕР	18	184 084	24 857
Активтер Ескертпе	19	1 863 699	1 377 828
Ұзақ мерзімді активтер	20	3 797 929	1 500 001
Негізгі құралдар		*6 143 035*	*3 337 178*
Материалдық емес активтер		**13 632 960**	**11 013 080**
Кейінге қалдырылған салық активтері			
Ұзақ мерзімді активтер жиыны			
Қысқа мерзімді активтер			
Қорлар	21	6 512 653	6 512 653
Дебиторлық берешек	21	3 192 711	3 123 130
Ақша қаражаттары		*9 705 364*	*9 635 783*
Басқа қысқа мерзімді активтер			
Қысқа мерзімді активтер жиыны			
ЖИЫНТЫҚ АКТИВТЕР	23	90 532	89 410
Активтер Ескертпе		*90 532*	*89 410*
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар			
Материалдық емес активтер	22	2 476 469	694 067
Кейінге қалдырылған салық активтері	23	115 750	55 977
Ұзақ мерзімді активтер жиыны	24	1 244 845	537 843
Қысқа мерзімді активтер		*3 837 064*	*1 287 887*
Қорлар		*3 927 596*	*1 377 297*
Дебиторлық берешек		**13 632 960**	**11 013 080**

Басқарма Төрағасы ______________________

Ойшыбаев Кемелбек Бактыгулович

Бас бухгалтер ______________________

Алдажанова Мадина Багдадовна

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)	2024 жыл	2023 жыл
Операциялық Қызметтен Түскен Ақша Қаражаттарының Қозғалысы		
Ақша Қаражаттарының Түсімі, Барлығы:	*25 216 107*	*21 962 401*
Тауарлар Мен Қызметтерді Сатудан Түскен Түсім	16 174 124	10 806 550
Өзге Кіріс	56 271	54 195
Алынған Авансшар	8 907 805	11 042 040
Сақтандыру Шарттары Бойынша Түсімдер	-	-
Алынған Сыйақылар	51 468	51 747
Басқа Ақша Түсімдері	26 439	7 869
Ақша Қаражаттарының Шығуы, Барлығы	*(20 313 853)*	*(17 485 920)*
Тауарлар Мен Қызметтер Үшін Жеткізушілерге Төлемдер	(7 205 339)	(6 920 409)
Берілген Авансшар	(1 409 172)	(1 669 491)
Еңбекақы Төлемдері	(6 078 499)	(4 663 918)
Төленген Корпоративтік Табыс Салығы	(383 365)	(267 792)
Бюджетке Басқа Төлемдер	(4 527 061)	(3 330 571)
Басқа Төлемдер	(710 417)	(633 739)
Операциялық Қызметтен Түскен Таза Ақша Қаражаттары	**4 902 254**	**4 476 481**
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Ақша қаражаттарының түсімі, барлығы:	***31 897***	***12 546***
алынған сыйақылар	31 897	12 546
Ақша қаражаттарының шығуы, барлығы:	***(2 541 418)***	***(4 115 729)***
негізгі құралдарды сатып алу	(311 557)	(290 686)
материалдық емес активтерді сатып алу	(2 229 861)	(3 825 043)
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	-	-
басқа төлемдер	-	-
Инвестициялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың таза сомасы	**(2 509 521)**	**(4 103 183)**
III. Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Ақша қаражаттарының түсімі, барлығы:	**-**	**-**
алынған сыйақылар		
Ақша қаражаттарының шығуы, барлығы:	***(78 633)***	***(47 475)***
сыйақы төлеу	-	-
дивидендтер төлеу	(78 633)	(47 475)
басқа төлемдер		
Қаржылық қызметтен таза ақша қаражаттары	***(78 633)***	**(47 475)**
Валюта бағамының өзгеруі әсері	(16 173)	(4 901)
Есептік кезеңдегі ақша қаражаттарының жалпы өзгерісі	2 314 101	325 823
Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаттары мен олардың баламалары		
есепті кезеңнің басында	1 500 001	1 179 079
есепті кезеңнің соңында	**3 797 929**	**1 500 001**

Басқарма Төрағасы ______________________________
Ойшыбаев Кемелбек Бактыгулович

Бас бухгалтер ______________________________
Алдажанова Мадина Багдадовна

МЕНШІК КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін

мың теңгемен	**Акционерлік капитал**	**Бөлінбеген пайда/(шығын)**	**Барлығы**
2023 жылғы 01 қаңтарға арналған Сальдо	**6 262 070**	**3 091 952**	**9 354 042**
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны	**-**	**78 633**	**78 633**
Есепті жылдағы пайда/(залал)	-	78 633	78 633
Меншік иелерімен операциялар, барлығы:	**250 583**	**(47 475)**	**203 108**
Акционерлік капиталды ұлғайту	250 583	-	250 583
Дивидендтер төлеу	-	(47 475)	(47 475)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы Сальдо	**6 512 653**	**3 123 130**	**9 635 783**
2024 жылғы 01 қаңтарға арналған Сальдо	**6 512 653**	**3 123 130**	**9 635 783**
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны	**-**	79 844	79 844
Есепті жылдағы пайда/(залал)	-	79 844	79 844
Өткен жылдардағы қателерді түзету	-	68 370	68 370
Меншік иелерімен операциялар, барлығы:	**-**	**(78 633)**	**(78 633)**
Дивидендтер төлеу	-	(78 633)	(78 633)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы Сальдо	**6 512 653**	**3 192 711**	**9 705 364**

Басқарма Төрағасы ____________________
Ойшыбаев Кемелбек Бактыгулович

Бас бухгалтер ____________________
Алдажанова Мадина Багдадовна

Для аудиторских отчетов

1. ҚОҒАМ ТУРАЛЫ ҚЫСҚАША АҚПАРАТ

«Хабар» агенттігі» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 14 мамырдағы №438 қаулысына («Республикалық “Хабар” агенттігі» қоғамының қызметін жетілдіру мәселелері жөнінде) және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаментінің 1998 жылғы 16 маусымдағы №331 қаулысына («100% мемлекет қатысатын жарғылық капиталы бар “Хабар” агенттігі” республикалық қоғамын қайта ұйымдастыру туралы») сәйкес құрылған (бастапқы мемлекеттік тіркеу күні: 1998 жылғы 23 маусым).

Құқықтық мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Есіл ауданы, Дінмұхамед Қонаев көшесі, 4-үй, 010000.

Қоғамның жалғыз акционері – Қазақстан Республикасының Үкіметі, оның атынан әрекет ететін мемлекеттік мекеме – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті (Қазақстан Республикасы, Астана қаласы).

Мемлекеттік акциялар пакетін иелену және пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігіне тиесілі мемлекеттік мекемеге берілген.

Қоғам келесі қызмет түрлерін жүзеге асырады:

- Қазақстан Республикасының және өзге мемлекеттердің аумағында телерадио хабарларын ұйымдастыру;
- Телевизиялық және радиобағдарламаларды өндіру, дыбыстау және тарату;
- Бағдарламалар мен кино-, аудио-, бейне және өзге де өнімдерді өндіру мен айналымға (сату, айырбастау, жалға беру және т.б.) қатысу;
- Бұл өнімдерге және өзге де зияткерлік меншік нысандарына авторлық және сабақтас құқықтарды сатып алу;
- Қазақстанда және шетелде теледидарлық, кинематографиялық, аудио және бейне өнімдерін өндіруге тапсырыстар орналастыру және орындау;
- Өзіндік жылжымайтын мүлікті жалға беру және басқару;
- Жарнамалық өнім өндіру және оны теледидар мен радиода тарату;
- Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен тыйым салынбаған өзге де қызмет түрлері.

Қоғамның жарғылық құжаттарына сәйкес басқару органдары мыналардан тұрады:

- Жоғары орган – Жалғыз акционер;
- Басқару органы – Директорлар кеңесі;
- Алқалы атқарушы орган – Басқарма;
- Бақылау органы – Ішкі аудит қызметі.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындалған, олар Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңеспен (ХҚЕС Кеңесі) жарияланған нұсқада қабылданған.

Қаржылық есептілік бастапқы құн қағидаты негізінде дайындалған.

Сатып алу кезіндегі бастапқы құн әдетте активтерге айырбас ретінде берілген сыйақының әділ құны негізінде анықталады.

Қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сай дайындау барысында кейбір маңызды бухгалтерлік бағалауларды қолдану, сондай-ақ есеп саясатын қолдану кезінде басшылықтың кәсіби пайымдары мен болжамдарын енгізу қажет.

Күрделілігі жоғары, жорамалдарды пайдаланатын немесе Қоғамның қаржылық есептілігі үшін маңызды болып табылатын бағалау мен болжамдарды қолдану қажет болатын салалар 6-ескертпеде ашып көрсетілген.

Для аудиторских отчетов

Бұл бағалаулар қаржылық есептілік дайындалған күнгі қолда бар ақпарат негізінде жасалған. Сондықтан нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Үздіксіз қызмет қағидаты

Осы қаржылық есептілік Қоғамның қызметін үздіксіз жалғастыратыны туралы презумпция негізінде дайындалған. Бұл қағидат активтерді өткізу және міндеттемелер мен шарттық міндеттемелерді өтеу қалыпты іскерлік қызмет аясында жүзеге асырылатынын білдіреді.

2024 жылы Қоғам 79 844 мың теңге көлемінде пайда алды (2023 жылы – 78 633 мың теңге пайда). Меншікті капитал сәйкесінше 9 705 364 мың теңгені (2023 жылы – 9 635 783 мың теңге) құрады.

Осыған байланысты Қоғам басшылығы Қоғамның үздіксіз қызмет ету қабілетіне елеулі әсер етуі мүмкін қандай да бір жағдайлар мен оқиғаларды анықтаған жоқ. Бұл қаржылық есептілік Қоғам үздіксіз қызмет қағидаты бойынша жұмыс істей алмайтын жағдайда талап етілетін түзетулерді қамтымайды.

Шетел валютасын қайта есептеу

(a) Функционалдық валюта
Осы қаржылық есептілік Қоғамның функционалдық валютасы және қаржылық есептілікті ұсыну валютасы болып табылатын Қазақстан теңгесінде («теңге») ұсынылған. Осы есептілікте келтірілген барлық сандар, егер басқаша көрсетілмесе, мың теңгеге дейін дөңгелектелген.

(b) Операциялар мен қалдықтар
Шетел валютасындағы операциялар функционалдық валютаға операция жасалған күнгі айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі. Мұндай операциялар бойынша есеп айырысудан және шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер баптарын есепті күнгі айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеуден туындайтын бағамдық кірістер мен шығындар жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

Тарихи құн бойынша бағаланатын беймонетарлық баптар бастапқы операциялар жасалған күнгі бағамдар бойынша қайта есептеледі. Шынайы (әділ) құн бойынша бағаланатын беймонетарлық баптар шынайы құн анықталған күнгі бағам бойынша қайта есептеледі.

(c) Валюта бағамдары
Қазақстан Республикасындағы ресми айырбастау бағамы ретінде Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі – «ҚҚБ») белгіленген орташа өлшенген айырбастау бағамдары пайдаланылады.

ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар бастапқы құны бойынша, жинақталған тозу және құнсыздану бойынша шығындарды шегергендегі қалдық құнмен көрсетіледі. Активтің бастапқы құнына сатып алу немесе салу құны, активті пайдалануға енгізуге тікелей байланысты шығындар және активті пайдалану мерзімі соңында жою бойынша міндеттемелердің бастапқы бағасы кіреді. Сатып алу немесе салу құны активті алуға айырбастау ретінде берілген сыйақының төленген сомасы мен әділ құнын білдіреді.

Тозу аяқталмаған құрылыстар мен пайдалануға енгізілмеген активтерге осы активтер мақсатты пайдалануға дайын болған күннен бастап есептеледі.

Тозу активтің пайдалану мерзімі ішінде тік сызықты әдіспен (прямолинейный метод) есептеледі. Қолданылатын мерзімдер төмендегі кестеде көрсетілген:

Негізгі құралдар тобы	Қызмет ету мерзімі (жылмен)
Жер	Амортизацияланбайды
Ғимараттар мен құрылыстар	25–50 жыл

Для аудиторских отчетов

Негізгі құралдар тобы	Қызмет ету мерзімі (жылмен)
Машиналар мен жабдықтар:	
Орнатылған технологиялық жабдықтар	6–16 жыл
Телевизиялық жылжымалы кешендер	4–14 жыл
Компьютерлік техника	4–8 жыл
Желі жабдықтары	4–8 жыл
Көлік құралдары	6–16 жыл
Өзге активтер:	
Орнатылған кеңсе жиһазы	6–10 жыл
Шаруашылық мүлік	3–4 жыл
Декорациялар	2–5 жыл

Қалдық құн, пайдалы қызмет ету мерзімі және тозу әдісі әр қаржы жылының соңында қайта қаралып, қажет болған жағдайда түзетіледі.

Бұрын танылған негізгі құралдарды есептен шығару олар шығарылғанда немесе активті пайдалану немесе өткізу нәтижесінде болашақта экономикалық пайда алу күтілмеген жағдайда жүзеге асырылады. Активті тануды тоқтатудан алынған пайда немесе залал (таза түсім мен баланстық құн арасындағы айырма) танылған жылдағы жиынтық табыс туралы есепте көрсетіледі.

Қорлар – бұл келесі мақсаттарға арналған активтер:

1. Қоғамның өндірістік процесінде немесе қызмет көрсету кезінде тікелей қолданылатын шикізат пен материалдар;
2. Қоғамның өндірістік немесе қызмет көрсету процесіне қатысты пайдалануға арналған қорлар;
3. Қоғамның әкімшілік қызметін қамтамасыз ету үшін қолданылатын қорлар.

Қорлар Қоғамда орташа өлшенген құн әдісімен бағаланады. Материалдарды есептен шығару – оларды пайдалануға беру кезінде орташа құн әдісімен жүзеге асырылады.

Қорлардың өзіндік құны есепті кезең басындағы және сол кезең ішінде сатып алынған ұқсас бірліктердің орташа құнын есептеу арқылы айқындалады.

Қоғам шикізат, материалдар мен дайын өнімді сыртқы ұйымдарға да, өз қызметкерлеріне де сата алады. Қызметкерлерге сату нақты өзіндік құн бойынша немесе Қоғамның баға саясатына байланысты үстеме бағамен жүзеге асырылады.

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Қаржылық жағдай туралы есепте ақша қаражаттары және олардың баламалары ретінде талап етуге дейінгі банктік шоттардағы қаражаттар және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын, жоғары өтімді қысқа мерзімді инвестициялар танылады. Бұл құралдар құн өзгерісі тәуекелі төмен активтерге жатады.

Қызметкерлерге арналған сыйақылар

Еңбекақы төлеу жүйесі
Қоғам еңбекақы төлеу түрлерін және жүйесін дербес айқындайды. Еңбекақы мөлшері еңбек шарттарында және штаттық кестеде белгіленеді. Бұл ретте мемлекеттік тарифтер тиісті біліктілігі бар қызметкерлер үшін еңбекақының ең төменгі кепілдік мөлшері ретінде қарастырылады. Еңбекақы төлеудің нысаны, жүйесі мен мөлшері, сондай-ақ қызметкерлердің басқа да кіріс түрлері еңбек шартымен айқындалады.

Зейнетақы жарналары
2024 жылы қолданыста болған Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңнамасына сәйкес, Қоғам қызметкерлері зейнетақы жарналары үшін өздері жауап береді. Қоғам – агент ретінде қызметкерлердің зейнетақы жарналарын ұстап, зейнетақы қорына уақтылы аударуға ғана міндетті.

Для аудиторских отчетов

Әлеуметтік қамтамасыз ету

Қазақстан Республикасының әлеуметтік қамсыздандыру туралы заңнамасына сәйкес, Қоғам қызметкерлері үшін міндетті әлеуметтік аударымдар жүргізуге міндетті. Бұл қаражаттар Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорындағы арнайы жеке шоттарға аударылады. Жинақталған сомалар тек белгіленген лимиттер шегінде еңбекке қабілеттілігінен айрылу, жұмыссыз қалу және (2008 жылдан бастап) жүктілік пен босану кезеңінде жәрдемақы төлеуге пайдаланылады.

Түсімдер

Қоғамда операциялар мен оқиғалар нәтижесінде туындайтын табыстарды есепке алу тәртібі **ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім»** стандартына сәйкес жүзеге асырылады.

Қоғамның табысы операциялық және операциялық емес қызметтен қалыптасады.

Түсім Қоғам болашақта экономикалық пайда алатынына сенімділік бар кезде және бұл пайда сенімді түрде өлшенуі мүмкін болған жағдайда танылады. Түсім алынған немесе алынуға тиісті сыйақының әділ құны бойынша бағаланады.

Ұқсас сипаттағы және құндылығы бірдей тауарлар мен қызметтерді өзара айырбастау кезінде бұл мәміле түсім қалыптастыратын операция ретінде танылмайды.

Салық салу

Салықтық тәуекелдерді бағалау барысында Қоғам басшылығы салық органдары тарапынан қосымша салық есептелген жағдайда, Қоғам дауласа алмайтын немесе сәтті түрде даулай алмайды деп есептейтін салық заңнамасын бұзу салаларын ықтимал міндеттемелер ретінде қарастырады.

Мұндай анықтамалар елеулі кәсіби пайымдауды талап етеді және салық заңнамасындағы, нормативтік-құқықтық актілердегі өзгерістерге, сондай-ақ салық органдары жүргізетін сәйкестік тексерулерінің нәтижелеріне байланысты өзгеруі мүмкін.

Корпоративтік табыс салығы

Есепті кезеңге арналған корпоративтік табыс салығы ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Корпоративтік табыс салығы кірістер мен шығыстар туралы есепте танылады, тек ол капиталға тікелей қатысты баптарға байланысты болған жағдайларды қоспағанда. Мұндай жағдайларда ол капиталда танылады.

Ағымдағы салық шығыстары – есепті кезеңдегі салық салынатын табыстан төленуге тиіс салықтың күтілетін сомасы және алдыңғы жылдарға арналған салық міндеттемелеріне түзетулер.

Жалдау (ХҚЕС 16 «Жалдау»)

Қоғам жалдау шарты болып табыла ма немесе оның құрамында жалдау элементтері бар ма деген сұрақты жаңа жалдау анықтамасына сәйкес бағалайды. Халықаралық қаржылық есептілік стандартына (ХҚЕС/IFRS 16) сәйкес, егер шарт белгілі бір кезең ішінде сәйкестендірілген активті пайдалану құқығын сыйақы үшін беретін болса, онда бұл шарт жалдау шарты болып табылады немесе жалдауды қамтиды.

Шығыстарды тану

Шығыстарға келесілер кіреді: кіріс алу үшін қажет шығындар (өзіндік құнға енгізілетін), жалпы және әкімшілік шығыстар, өткізу шығындары, қаржылық және өзге де (залалдар) шығындар — олар Қоғамның қалыпты қызметі барысында туындайды.

Қоғам шығындарды олардың ішкі қызметтік мәніне сәйкес келесі құрылымда көрсетеді:

- сатылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны;
- жалпы және әкімшілік шығындар;
- өткізу шығындары;

Для аудиторских отчетов

- өзге шығыстар;
- қаржыландыру шығындары;
- корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар.

Сатылған өнім мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құнына өнімді жөнелтуге, қызмет көрсетуге, жұмыстарды орындауға тікелей қатысты шығыстар кіреді. Бұл кіріс есепті кезеңде танылған.

Өзге шығыстар

Қоғамның жұмыс жоспары бойынша «Өзге шығыстар» бөлімшесі өндірістік емес, Қоғамның негізгі қызметіне тікелей байланысты емес шығындарды есепке алуға арналған.

Оларға мыналар жатады:

- негізгі құралдарды шығару бойынша шығындар (шығарылған негізгі құралдардың қалдық құны және оларды шығаруға байланысты шығыстар);
- активтердің құнсыздануынан туындайтын шығындар;
- резервтерді құру және үмітсіз берешектерді есептен шығару шығындары;
- бағамдық айырмалар бойынша шығындар;
- шетел валютасын сатып алу/сату операциялары бойынша сомалық айырма;
- айыппұлдар, өсімпұлдар;
- артық, кем шыққан тауарларды есептен шығару құны;
- ағымдағы жалға берілген негізгі құралдар бойынша тозу шығындары;
- Қоғамның негізгі қызметіне жатпайтын өзге шығындар.

Аналитикалық есеп аталған шығындар түрлері бойынша жүргізіледі. Жыл соңында бұл шығыстар қорытынды қаржылық нәтижеге есептен шығарылады және келесі кезеңдерге ауыстырылмайды.

Шығыстарды тану тәртібі

Қоғам шығыстарды мынадай шарттар орындалғанда бухгалтерлік есепте таниды:

- шығыс сомасы сенімді түрде анықталуы мүмкін;
- активтің азаюына немесе міндеттемелердің ұлғаюына байланысты болашақ экономикалық пайданың азаюы байқалған жағдайда.

Шығыстар тиісті табыстар танылған кезеңде немесе бұл шығыстар ешқандай табыс әкелмейтіні анық болған кезде танылады — төлемнің нақты жүзеге асқан уақытына қарамастан (қолма-қол немесе басқа формада).

Бұл табыс пен шығысты бір мезгілде тануды білдіреді, егер олар бір операциядан немесе оқиғадан туындаса.

Егер экономикалық пайда бірнеше есептік кезеңде танылатын болса және табыспен байланысы тек жалпы немесе жанама түрде ғана белгіленсе, шығыстар сол кезеңдер ішінде жүйелі түрде танылады.

Шығыстарды есептік кезеңдерге бөлу жүйелі және негізделген тәсілмен жүзеге асырылады.

Қоғамның қаржылық есептілігі акруал әдісімен жасалады, яғни шығыстар олар туындаған кезеңде танылады, ал құжаттардың алынуы немесе төлемнің жасалуы ескерілмейді.

Құнсыздану

Өндірістік емес қаржылық активтер

Қоғам келесі қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдар (ККЗ) үшін резервтер таниды:

- амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржылық активтер;
- әділ құн арқылы басқа жиынтық кіріске бағаланатын борыштық инвестициялар;
- шарттық активтер.

Для аудиторских отчетов

Қоғам жалпы қызмет ету мерзімі бойындағы күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтерді таниды, ал мынадай жағдайларда – 12 айлық ККЗ мөлшерінде:

- есепті күнге төмен кредиттік тәуекелге ие борыштық бағалы қағаздар;
- бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелі елеулі түрде артпаған борыштық бағалы қағаздар мен банк шоттарындағы қалдықтар.

Сауда дебиторлық берешегі мен шарттық активтер бойынша күтілетін залалдар әрқашан толық мерзімге есептеледі.

Қаржылық активтің бастапқы танылған кезінен бастап кредиттік тәуекелінің елеулі түрде артқан-артпағанын және күтілетін залалдарды бағалау кезінде Қоғам ақылға қонымды, қолжетімді және артық шығынсыз алынатын ақпаратты, оның ішінде тарихи тәжірибелер мен кредиттік сараптаманы, болашаққа қатысты ақпаратты да ескереді.

Қоғам қаржылық актив 30 күннен астам кешіктірілген жағдайда кредиттік тәуекел елеулі артты деп есептейді.

Қаржылық актив келесі жағдайларда дисконтқа түсті деп саналады:

- қарыз алушы өз міндеттемелерін толық көлемде орындай алмайды және Қоғам қамтамасыз ету нысандарын іске асыруға мәжбүр болады (бар болса); немесе
- актив 60 күннен астам мерзімге кешіктірілген.

Күтілетін кредиттік залал мерзімі – бұл қаржылық құралдың қолданылу мерзімі ішінде мүмкін болатын барлық дефолт оқиғаларынан туындайтын залал.

12 айлық ККЗ – бұл қаржылық құралдың қолданылу мерзімі 12 айдан аз болса, есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде орын алуы мүмкін дефолттардан туындайтын күтілетін залалдар.

ККЗ-ны бағалау кезінде ең ұзақ мерзім – Қоғам кредиттік тәуекелге ұшырайтын шарттық ең ұзақ мерзім.

Күтілетін кредиттік залалды бағалау

Күтілетін кредиттік залал – бұл ықтималдықпен өлшенген залал бағасы. Залал – Қоғам шарт бойынша алуға тиіс ақша ағындары мен нақты алуды күтетін ақша ағындарының арасындағы айырма.

ККЗ қаржылық активтің тиімді пайыздық мөлшерлемесі бойынша дисконтталады.

Өндірістік емес (қаржылық емес) активтер

Қорлар мен кейінге қалдырылған салық активтерінен басқа Қоғамның өндірістік емес активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге **құнсыздану белгілерінің бар-жоғына** тексеріледі. Егер мұндай белгілер болса, активтің өтелетін сомасы бағаланады. Шексіз пайдалану мерзімі бар немесе пайдалануға әлі дайын емес **іскерлік бедел (гудвилл)** және **материалдық емес активтер** бойынша өтелетін сома жыл сайын бір мезгілде есептеледі.

Құнсыздануға тексеру мақсатында жеке тексеруге болмайтын активтер **ақша ағындарын генерациялайтын ең кіші бірлікке (ЕГДС)** біріктіріледі, яғни олар өзге активтер немесе ЕГДС-тен тәуелсіз ақша ағынын қалыптастырады.

Өтелетін сома — бұл екі мәннің ішіндегі үлкені: пайдалану құны немесе әділ құны (сату шығындарын шегергендегі).

Пайдалану құнын бағалау кезінде болашақ ақша ағындары **салыққа дейінгі дисконттау мөлшерлемесін**пайдалана отырып ағымдағы құнға дейін дисконтталады. Бұл мөлшерлеме активке немесе ЕГДС-ке тән уақыт құны мен тәуекелді көрсететін нарықтық бағалауды ескереді.

Құнсыздану бойынша залал активтің немесе оған тиесілі ЕГДС-тің баланстық құны өтелетін сомадан асатын жағдайда танылады және бұл залал есепті кезеңдегі кірістер мен шығыстар құрамында танылады.

Для аудиторских отчетов

ЕГДС бойынша құнсыздану залалы алдымен осы ЕГДС-ке бөлінген **гудвиллдің баланстық құнын азайтуға**есептеледі, содан кейін қалған сома ЕГДС құрамындағы өзге активтердің баланстық құнына **пропорционалды түрде** таратылады.

Гудвиллдің құнсыздануынан болған залал қалпына келтірілмейді. Ал өзге активтер бойынша бұрын танылған залалдар жыл сайын қайта бағаланады. Егер бағалау нәтижесінде бұл залалдың азайғаны немесе жойылғаны анықталса, құнсыздану залалы **түзетіліп** танылады.

Бұл қалпына келтіру баланстық құн активтің бастапқы амортизация немесе тозумен есептелген мәнінен аспайтындай мөлшерде ғана жүзеге асырылады, егер бұл залал танылмаған болса.

Қаржылық активтер мен міндеттемелер

Қаржылық активтер

Қоғам қаржылық активті **тек шарт бойынша тарап болған сәттен бастап** балансқа таниды. Қаржылық активтер **алғашқы танылған кезде әділ құны** бойынша бағаланады. Әділ құн әдетте мәміле бағасына тең, яғни алынған немесе төленген сыйақының әділ құнына.

Жіктеу және бағалау

Қаржылық активтер кейінгі бағалау мақсатында үш санатқа жіктеледі:

1. **Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын активтер**
2. **Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын активтер**
3. **Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын активтер**

Жіктеу **қаржылық активтерді басқару бизнес-моделіне** және **ақша ағындарының сипаттамасына**байланысты.

Амортизацияланған құн немесе **басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн** бойынша бағалау үшін активтің ақша ағындары тек негізгі қарыз сомасы мен оған есептелетін пайыздардан тұруы тиіс.

Бұл бағалау әр қаржылық актив деңгейінде жеке-жеке жүргізіледі. Активтің санаты оның сипаттамаларына, мақсаттарына және сатып алыну себептеріне қарай алғашқы тану кезінде анықталады.

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржылық активтер

Амортизацияланған құн — бұл активтің бастапқы құнынан негізгі қарыз төлемдерін шегеріп, оған есептелген пайыздарды қосқандағы сома.

Қаржылық активтер үшін бұған қосымша:

- бастапқы тану кезіндегі **транзакциялық шығындардың амортизациясы,**
- **премиялар мен дисконттар,**
- **құнсыздану бойынша залалдарды есептен шығару** ескеріледі.

Пайыздар **тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен** есептеледі.

Бұл санат Қоғам үшін ең қолайлы болып табылады.

Қоғам қаржылық активтерді **амортизацияланған құн бойынша** бағалайды, егер келесі екі шарт бір уақытта орындалса:

- Қаржылық актив **шарт бойынша ақша ағындарын алу** мақсатында қаржылық активтерді ұстауға бағытталған **бизнес-модель аясында ұсталады**; және
- Қаржылық активтің **шарттық талаптары** белгілі бір күндерде тек негізгі қарыз сомасын және негізгі қарыздың өтелмеген бөлігінің пайызын төлеуді көздейді.

Для аудиторских отчетов

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер **тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісіменкейінгі** бағалауға жатады және оларға **құнсыздану жөніндегі талаптар** қолданылады. Тану тоқтатылғанда, актив өзгертілгенде немесе құнсызданғанда пайда немесе залал кіріс немесе залал ретінде танылады.

Бұл санатқа жататын қаржылық активтердің мысалдары: **берілген қарыздар, дебиторлық берешек, облигациялар және вексельдер**, егер олар белсенді нарықта айналымда болмаса және жоғарыда аталған шарттарға сәйкес келсе. **Өтелгенге дейін ұсталған инвестициялар** амортизацияланған құн бойынша, қажет болса, құнсыздану залалдарын шегеру арқылы есепке алынады. **Пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен танылады.**

Әділ құн арқылы басқа жиынтық кіріс бойынша бағаланатын қаржылық активтер

Әділ құн – бұл активті сату немесе міндеттемені беру кезінде білікті, бір-біріне тәуелсіз және мәміле жасауға дайын сатып алушы мен сатушы арасында орын алатын операция барысында есепті күні алынатын (немесе төленетін) сома.

Белсенді нарықта қаржылық активтер үшін – бұл **сұраныс бағасы**, ал міндеттемелер үшін – **ұсыныс бағасы**.

Қоғам **борыштық құралдарды** әділ құн арқылы басқа жиынтық кіріс бойынша бағалайды, егер келесі екі шарт орындалса:

- Қаржылық актив шарттық ақша ағындарын алу **және** қаржылық активтерді сату мақсатындағы бизнес-модель аясында ұсталады;
- Қаржылық активтің шарттық талаптары **белгілі бір күндерде** тек негізгі қарыз сомасын және негізгі қарыздың өтелмеген бөлігіне пайыз төлеуді көздейді.

Бұл санаттағы активтер бойынша:

- **пайыздық табыс,**
- **валюта бағамдарының қайта бағалануы,**
- **құнсыздану залалдары** және олардың **қалпына келтірілуі** кіріс немесе залал есебінде танылады, **дәл амортизацияланған құн әдісімен бағаланатын активтердегідей.**

Ал әділ құнның қалған өзгерістері – басқа жиынтық кіріс құрамында танылады. Активті тану тоқтатылған кезде, **жиынтық кірісте жинақталған әділ құн өзгерісі** – кіріс немесе залал құрамына қайта жіктеледі.

Мысалы, мұндай активтерге **белсенді нарықта айналымда жүрген борыштық құралдарға салынған инвестициялар** жатады.

Әділ құн арқылы кіріс немесе залал бойынша бағаланатын қаржылық активтер

Бұл санатқа, ең алдымен, **сауда үшін арналған қаржылық активтер** жатады.

Актив **сауда үшін арналған** деп танылады, егер ол **жақын арада сату мақсатында** сатып алынған болса. Сонымен қатар, **туынды қаржылық құралдар** (деривативтер), оның ішінде **құрамдас туынды құралдар**, сауда үшін арналған деп танылады, егер олар Қоғам тарапынан **хеджирлеу құралы ретінде танылмаған болса**.

Ақша ағындары тек негізгі қарыз сомасы мен пайыздарды білдірмейтін қаржылық активтер – **бизнес-модельге қарамастан**, тек **кіріс немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланады.**

Жоғарыда сипатталған амортизацияланған құн немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн санаттарына сәйкес келетін борыштық құралдар Қоғамның шешімі бойынша **кіріс немесе залал арқылы әділ құн бойынша** қайта жіктелуі мүмкін — егер бұл **бухгалтерлік сәйкессіздікті болдырмаса немесе азайтса**.

Бұл санаттағы қаржылық активтер Қаржылық жағдай туралы есепте **әділ құн бойынша** танылады, ал әділ құнның таза өзгерістері **кіріс немесе залал туралы есепте** көрініс табады.

Для аудиторских отчетов

Жоғарыда аталған критерийлерге сәйкес келмейтін **барлық қаржылық активтер** әділ құн арқылы кіріс немесе залал бойынша бағаланады.

Қоғам МСФО (IFRS) 9 стандартына сәйкес **қолданыстағы қаржылық құралдар бойынша шарттық ақша ағындарын талдап,** оларды амортизацияланған құн бойынша бағалау критерийлеріне сәйкес деп таныды.

Қаржылық активтерді тануды тоқтату

Қаржылық активтің (немесе қаржылық активтің бір бөлігі немесе ұқсас активтер тобының бір бөлігі) тануы **тоқтатылады,** яғни Қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілмейді, егер:

- Активтен **ақша ағындарын алу құқығының мерзімі аяқталса**; немесе
- Қоғам актив бойынша ақша ағындарын алу құқығын үшінші тарапқа **толығымен және елеулі кідіріссіз**берсе (мысалы, **транзиттік келісім** шеңберінде);
  және:
  - Қоғам актив бойынша **барлық тәуекелдер мен пайдаларды** басқа тарапқа берсе;
  - немесе Қоғам тәуекел мен пайданы **толығымен бермесе де,** активке **бақылауды жоғалтқан** болса.

Дисконттау мөлшерлемесі

Шарт бойынша **дисконттау мөлшерлемесі** ретінде Қоғам мынадай тәртіппен анықтайды:

- Егер шарттан анықтау мүмкін болса — **шартта көрсетілген пайыздық мөлшерлеме** пайдаланылады.

Егер шартта мөлшерлеме нақты көрсетілмеген және Қоғам осы шартпен байланысты уақытта заем қаражатын тартпаған болса, бірақ **басқа уақытта** тартқан болса, онда **дисконт мөлшерлемесі** — бұл:

- несиелер мен мемлекеттік облигациялар бойынша нарықтық мөлшерлемелердің,
- немесе **базалық мөлшерлеменің** арасындағы орташа спред негізінде есептеледі.

Егер Қоғам ешқандай заем қаражатын тартпаған болса, онда **Ұлттық Банктің сайтында жарияланған,** Қазақстандағы **корпоративтік сектор үшін орташа нарықтық мөлшерлеме** пайдаланылады (белгіленген күндегі).

Дисконт мөлшерлемесі **тек шартқа өзгерістер енгізілгенде** (қосымша келісім, төлем мерзімі мен сомасын өзгерту) ғана қайта есептеледі.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Құнсыздануға қарсы **резервтерді тану күтілетін кредиттік залалдарға** негізделеді. Күтілетін кредиттік залалдар активтер бойынша **кредиттік тәуекелді бағалау** үшін пайдаланылады. Бұл ретте экономикалық жағдайлардың өзгерісі күтілетін кредиттік залалдың шамасына қалай әсер ететінін бағалау үшін **болжамдық кәсіби пайым**қолданылады. Бұл бағалау **ықтималдықпен өлшенген нәтижеге** негізделеді.

Құнсыздану резерві төмендегі екі тәсілдің бірімен бағаланады:

- **12 айлық күтілетін залалдар** негізінде — есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде орын алуы мүмкін дефолттардан туындайтын күтілетін кредиттік залалдар;
- **Толық мерзімге есептелген күтілетін залалдар** негізінде — қаржылық құралдың күтілетін бүкіл қолдану мерзімі ішінде орын алуы мүмкін дефолт жағдайларынан туындайтын залалдар.

Қаржылық құрал бойынша күтілетін кредиттік залалдардың бағаланатын резерві **әр есепті күнде** қайта есептеледі. Егер бастапқы танылған сәттен бастап осы қаржылық құрал бойынша **кредиттік тәуекел елеулі артса,** резерв толық мерзімге есептелген күтілетін залалдар көлемінде танылады. Бұл ретте **барлық дәлелді әрі негізделген, соның ішінде болашаққа қатысты ақпарат** ескеріледі.

Для аудиторских отчетов

Сауда дебиторлық берешегі бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв әрқашан **толық мерзімге есептелген күтілетін залалдар** көлемінде есептеледі.

Кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюының индикаторларына Қоғам мыналарды жатқызады:

- эмитент немесе борышкердің **нақты немесе күтілетін қаржылық қиындықтары**;
- **шарт талаптарын бұзу** (нақты немесе болжамды);
- борышкердің қаржылық қиындықтарына байланысты **шарт талаптарының қайта қаралуы**, бұл Қоғам үшін қолайсыз жағдайларда жүзеге асырылған, және Қоғам әдеттегі жағдайда оған келіспеген болар еді.

Кредиттік тәуекелді басқару тәжірибесіне сүйене отырып, Қоғам дефолтты — контрагенттің өз міндеттемелерін (оның ішінде ақшалай төлемді) өтеуге қабілетсіздігі деп түсінеді, егер бұл **қаржылық жағдайының елеулі нашарлауынан** туындаса.

Қаржылық активтің құнсыздануынан туындайтын **залал тану арқылы** есепке алынады — яғни, құнсыздану бойынша резерв танылады. Егер қаржылық актив **амортизацияланған құн** бойынша есепке алынатын болса, онда құнсыздану залалы — бұл активтің баланстық құны мен **тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған болашақ ақша ағындарының** ағымдағы құны арасындағы айырма.

Егер кейінгі кезеңдерде қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің төмендегені дәлелденсе, **бұрын танылған құнсыздану залалы қалпына келтіріледі** — тиісті резервті азайту арқылы.

Бірақ қалпына келтірілген баланстық құн бастапқыда құнсыздану танылмаған жағдайдағы баланстық құннан **аспауы тиіс**.

IFRS 9 стандартының дебиторлық берешекке әсері

Қоғамда **сатып алушылармен есеп айырысу – кассалық әдіспен** жүзеге асырылады және **дебиторлық берешек мөлшері елеусіз** болғандықтан, **IFRS 9 стандарты** дебиторлық берешекке және амортизацияланған құн бойынша бағаланатын өзге де қаржылық активтерге **елеулі әсер етпейді.**

Қолма-қол ақша және оның баламалары

Қоғамда бар **ақша қаражаттары және олардың баламалары** — ішкі банктік **кредиттік рейтингтерге** сәйкес **төмен кредиттік тәуекелге ие**.

Маңызды есептік пайымдар, бағалаулар және болжамдар

Бағалаулар мен болжамдар

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде Қоғам басшылығы **кірістер, шығындар, активтер мен міндеттемелердің шамасына**, сондай-ақ **шартты міндеттемелерге қатысты ақпараттың ашылуына** әсер ететін **есептік пайымдар, бағалаулар мен болжамдарды** қолданады.

Бұл бағалаулар мен болжамдардағы **анық еместік** кейде Қоғамды **активтер немесе міндеттемелердің баланстық құнына болашақта елеулі түзетулер** енгізуге мәжбүр етуі мүмкін.

Төменде келтірілген бағалау және болжамдар есепті күнге байланысты **болашақ оқиғаларға қатысты негізгі қабылданған болжамдар** мен **тәуекелі жоғары баптар** болып табылады, және олар келесі есепті кезеңде **активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуі мүмкін**.

Құнсыздану

Құнсыздану орын алады, егер активтің немесе **ақша ағындарын генерациялайтын бірліктің (ЕГДС)** баланстық құны оның **өтелетін сомасынан асып кетсе**. Өтелетін сома – бұл төмендегілердің ең үлкені:

Для аудиторских отчетов

- әділ құн (сату шығындарын шегергендегі);
- пайдалану құны.

Сату шығындарын шегергендегі әділ құн — бұл осындай активтер бойынша тәуелсіз тараптар арасындағы міндетті сатылым мәмілелері немесе **бақыланатын нарықтық бағалар** негізінде, әрі **шығаруға байланысты шығындарды** шегерумен есептеледі.

Пайдалану құны – дисконтталған ақша ағындары үлгісіне (моделі) негізделіп есептеледі.

Ақша ағындары
Ақша ағындары келесі бес жылдық бюджеттен алынады және Қоғамның реструктуризация жүргізу бойынша әлі міндеттемелері жоқ немесе болашақта тестіленетін активтің төмендеуі кезінде ақша ағындарын туғызатын бөлімнің нәтижесін жақсартатын маңызды инвестициялар қамтымайды. Қалпына келетін сома дисконтталған ақша ағындары моделінде қолданылатын дисконттау мөлшерлемесіне, сондай-ақ күтілетін ақша түсімдеріне және экстраполяция мақсатында қолданылатын өсу қарқынына ең сезімтал болады.

Шамаланған міндеттемелер
Шамаланған міндеттемелер Қоғамның өткен оқиға нәтижесінде пайда болған (құқықтық немесе тәжірибеге негізделген) нақты міндеттемесі болған жағдайда танылады;
осы міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайданы шығару ықтимал және міндеттеменің сомасын сенімді бағалау мүмкін болғанда танылады.
Егер Қоғам кейбір немесе барлық шамаланған міндеттемелерді, мысалы, сақтандыру келісімі бойынша өтемақы алуды жоспарласа, өтемақы жеке актив ретінде танылады, бірақ тек өтемақы алу күмән тудырмайтын жағдайда ғана. Шамаланған міндеттемеге қатысты шығындар өтемақы сомасын алып тастағаннан кейін пайда мен шығындар есептілігінде көрсетіледі.
Егер ақшаның уақыттық құны маңызды болса, шамаланған міндеттемелер ағымдағы салыққа дейінгі мөлшерлемемен дисконтталады, бұл мөлшерлеме міндеттемеге тән тәуекелдерді ескереді. Дисконттау қолданылған жағдайда, уақыт өте келе шамаланған міндеттеменің ұлғаюы қаржыландыру шығындары ретінде танылады.

Әділ құнды бағалау
Әділ құн — бұл активті сату немесе міндеттемені беру кезінде нарық қатысушылары арасындағы қалыпты мәміле негізінде алынатын немесе төленетін баға. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру мәмілесінің келесі нарықта жүргізілетінін болжайды:
► актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарық; немесе
► негізгі нарық болмаған жағдайда, актив немесе міндеттеме үшін ең тиімді нарық.
Қоғам негізгі немесе ең тиімді нарыққа қол жеткізе алуы тиіс.
Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарық қатысушылары актив немесе міндеттеменің бағасын белгілеу кезінде өздерінің ең жақсы экономикалық мүдделеріне сәйкес қолданатын болжамдар негізінде бағаланады.
Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушыларының экономикалық пайданы ең тиімді пайдалану немесе активті ең тиімді түрде пайдалана алатын басқа нарық қатысушысына сату мүмкіндігін ескереді.
Қоғам әділ құнды бағалау үшін қолайлы және әділ құнды бағалау үшін жеткілікті мәліметтерге ие бағалау модельдерін пайдаланады, сонымен қатар қолжетімді бақылауға алынатын бастапқы мәліметтерді барынша қолдануға және бақылауға алынбайтын мәліметтерді пайдалануды минимизациялауға тырысады.
Қаржылық есептілікте әділ құнмен бағаланатын немесе әділ құны ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер әділ құнның төменгі деңгейдегі маңызды бастапқы мәліметтеріне негізделген төмендегі әділ құн иерархиясына сәйкес жіктеледі:
► 1-деңгей — бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы түзетусіз баға ұсыныстары;
► 2-деңгей — әділ құнды бағалаудағы маңызды бастапқы мәліметтер, иерархияның ең төменгі деңгейіне қатысты, нарықта тікелей немесе жанама бақылауға алынатын бағалау модельдері;
► 3-деңгей — әділ құнды бағалаудағы маңызды бастапқы мәліметтер, иерархияның ең төменгі деңгейіне қатысты, нарықта бақылауға алынбайтын бағалау модельдері.

4. **Жаңа немесе өзгермеген стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану**
Қаржылық есептіліктің бекітілген күні Қоғам келесі жаңа және қайта қаралған ХҚЕС-терді қолданбаған, олар жарияланған, бірақ күшіне енбеген:
МСФО (IFRS) 17 «Сақтандыру келісімшарттары»
2017 жылғы мамырда ХҚЕС кеңесі сақтандыру келісімшарттары үшін жаңа жан-жақты қаржылық есептілік стандарты — МСФО (IFRS) 17 «Сақтандыру келісімшарттары» шығарды, ол тану, бағалау, таныту және ақпаратты ашу мәселелерін қарастырады. МСФО (IFRS) 17 2005 жылы шығарылған МСФО (IFRS) 4

Для аудиторских отчетов

«Сақтандыру келісімшарттары» стандартын ауыстырады.
МСФО (IFRS) 17 барлық сақтандыру келісімшарттарына (өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан басқа сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру) және дискретті қатысу шарттары бар кейбір кепілдіктер мен қаржылық құралдарға қолданылады, оларды шығарған ұйым түріне қарамастан. Қолдану аясынан бірнеше ерекшеліктер бар.
МСФО (IFRS) 17 негізгі мақсаты — сақтандырушы үшін тиімді әрі үйлесімді есеп жүргізу моделін ұсыну.
МСФО (IFRS) 4 негізінен бұрынғы жергілікті есеп саясатына негізделсе, МСФО (IFRS) 17 барлық маңызды есеп аспектілерін қамтитын кешенді есеп жүргізу моделін ұсынады.
МСФО (IFRS) 17 негізінде жалпы модель жатқызылады, оған қосымша:

- Тікелей қатысу шарттары бар сақтандыру келісімшарттары үшін кейбір модификациялар (өзгермелі сыйақы әдісі);
- Қысқа мерзімді келісімшарттар үшін негізінен жеңілдетілген тәсіл (премияны бөлу негізіндегі тәсіл). Бұл стандарт Қоғамның қаржылық есептілігіне әсер етпеді.

«Бухгалтерлік бағалаудың анықтамасы» – МСФЗ (IAS) 8 стандартына түзетулер
МСФЗ (IAS) 8 стандартына енгізілген түзетулерде бухгалтерлік бағалаулардағы өзгерістер мен есеп саясатының өзгерістері мен қателіктерді түзету арасындағы айырмашылықтар айқындалады. Сонымен қатар, құжатта ұйымдардың бухгалтерлік бағалауларды әзірлеу үшін өлшеу әдістерін және бастапқы деректерді қалай қолданатыны түсіндіріледі.
Аталған түзетулердің Қоғамның қаржылық есептілігіне ешқандай әсері болған жоқ.

«Есеп саясаты туралы ақпаратты ашу» – МСФЗ (IAS) 1 стандартына және МСФЗ қолдануға арналған № 2 Практикалық ұсынымдарға түзетулер
Түзетулер ұйымдарға есеп саясаты туралы ақпаратты ашуда маңыздылыққа қатысты сараптамаларды қолдануға көмек беретін нұсқаулар мен мысалдарды қамтиды. Өзгерістер ұйымдарға есеп саясаты туралы ақпаратты ашу кезінде «маңызды ережелер» талаптарын «маңызды ақпарат» талаптарымен ауыстыруға және ақпаратты ашу шешімдерін қабылдауда маңыздылық ұғымын қолдану жөніндегі нұсқаулықтарды қосуға бағытталған.
Аталған түзетулердің Қоғамның қаржылық есептілігіне ешқандай әсері болған жоқ.

«Бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге қатысты кейінге қалдырылған салық» – МСФЗ (IAS) 12 стандартына түзетулер
МСФЗ (IAS) 12 стандартына енгізілген түзетулер бастапқы тану ерекшелігін қолдану аясын тарылтады, бұл ерекшелік енді тең мөлшердегі салық салынатын және шегерілетін уақытша айырмашылықтар туындайтын операцияларға (мысалы, жалға алу немесе пайдаланудан шығару міндеттемелері) қолданылмайды.
Аталған түзетулердің Қоғамның қаржылық есептілігіне ешқандай әсері болған жоқ.

«Халықаралық салық салу реформасы – Екінші компоненттің үлгілік ережелері» – МСФЗ (IAS) 12 стандартына түзетулер

МСФЗ (IAS) 12 стандартына енгізілген түзетулер ЭЫДҰ-ның BEPS бастамасының екінші компонентінің ережелеріне жауап ретінде жасалды және мыналарды қамтиды:

- Екінші компоненттің үлгілік ережелерін юрисдикциялық қолданудан туындайтын кейінге қалдырылған салықтарды тану мен ашып көрсетуге қатысты міндетті уақытша ерекшелік;
- Қаржылық есептілікті пайдаланушыларға ұйымның осы заңнамаға байланысты екінші компонент бойынша табыс салығына ұшырау деңгейін жақсырақ түсінуге көмектесу мақсатында зардап шеккен ұйымдар үшін ақпаратты ашу талаптары.

Міндетті уақытша ерекшелік дереу қолданылады және оның қолданылуы туралы хабарлануы тиіс. Ақпаратты ашу бойынша қалған талаптар 2024 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қолданылады, бірақ 2024 жылғы 31 желтоқсанда немесе одан бұрын аяқталатын аралық кезеңдерге қолданылмайды.

Аталған түзетулер Қоғамның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, себебі Қоғам екінші компоненттің үлгілік ережелерінің қолданылу аясына кірмейді, өйткені Қоғамның түсімі 750 миллион еуродан аз.

Барлық түзетулер 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді, оларды ерте қолдануға рұқсат етіледі.

Для аудиторских отчетов

1. ӨНІМ САТУ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДЕН ТҮСКЕН ТАБЫС

мың теңгемен	**2024 жыл**	**2023 жыл**
Мемлекеттік тапсырыс бойынша өнім өндірісі және тарат	18 186 859	17 383 177
Коммерциялық Қоғамның өнім өндірісі және тарату	1 270 174	1 214 072
Жарнамалық қызметтер	2 861 297	815 958
Демеушілік кірісі	9 557	45 268
Құқықтарды беруден түскен табыс	139 496	74 110
Арнайы техниканы жалға алу	49 708	46 691
Рәлелік кіріс	1 020	801
Веб сайттағы жарнамадан түскен табыс	95 200	94 099
Демеушілік материалдарды эфирде орналастырудан түскен табыс	95 496	128 995
Қайтару	(84)	-
Барлығы	**22 708 724**	**19 803 171**

2. САТЫЛҒАН ТАУАР МЕН КӨРСЕТІЛГЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ҚҰНЫ

мың теңгемен	**2024 жыл**	**2023 жыл**
Еңбекақы	6 940 578	5 273 408
Сигналдың таралуы	3 295 736	3 068 695
НҚ және МЕА амортизациясы	2 908 996	3 463 250
Лицензиялар	2 563 682	880 482
Қазмедиа орталығы қызметтері	1 798 356	1 508 920
Салықтар және бюджетке төленетін өзге де міндетті төлемдер	903 015	575 720
Бағдарламаларды сатып алу	713 878	1 715 161
Өз бағдарламаларын өндіру	606 232	461 060
Іссапар шығындары	292 253	244 961
Ақпараттық қызметтер	190 920	213 986
Техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу	63 644	63 987
Авторлық құқық объектілерін пайдалану жөніндегі қызметте	117 984	104 546
Байланыс қызметтері	110 316	97 944
Корпорациялардағы жалдау ақысы	101 050	93 641
Басқалар	152 040	117 991
Жалға алу	81 588	126 679
Дубляж қызметтері	66 404	60 473
Материалдар	51 314	35 319
Сақтандыру	12 951	8 570
Мүшелік жарналар	8 877	10 107
Электр энергиясы	8 867	14 812
Жылу энергиясы	3 569	2 136
Ақылы қызмет көрсету шарттары бойынша төлем	8 551	26 861
Ретрансляция	824	838
Коммуналдық қызметтер	711	369
Көлік қызметтері	88 153	-
Барлығы	**21 090 492**	**18 169 916**

Для аудиторских отчетов

3. САТУ ШЫҒЫНДАРЫ

мың теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Жарнама	405 252	386 446
Барлығы	**405 252**	**386 446**

4. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

мың теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Еңбекақы	514 225	497 580
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	72 560	65 966
Қазмедиа орталығы қызметтері	54 555	59 725
Іссапар шығындары	9 011	11 255
Банк қызметтері	9 359	6 678
Мүшелік жарналар	11 187	10 454
Біліктілікті арттыру	7 142	13 931
НҚ және МЕА амортизациясы	5 628	5 333
Консалтингтік қызметтер	5 450	28 690
Материалдар	5 201	5 560
Аудиторлық қызметтер	4 290	2 945
Техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу	3 731	1 284
Бақылау кеңесінің ұстау шығыстары	2 123	1 645
Жалдау (жалға алу)	1 692	2 533
Сақтандыру	381	408
Байланыс қызметтері	137	454
Айыппұлдар, өсімпұлдар, тұрақсыздық айыбы	23	653
Басқалар	21 914	24 253
Барлығы	**728 609**	**739 347**

5. БАСҚА КІРІСТЕР

мың теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Активтердің шығарылуынан түскен кірістер	14 129	82 633
Операциялық жалға беруден түскен кірістер	32 924	53 249
Өтемсіз алынған активтерден түскен кірістер	5 678	2 025
Өтемсіз алынған мүліктен түскен кірістер	39 176	-
Басқа да кірістер	54 849	44 434
Барлығы	**146 756**	**182 341**

6. БАСҚА ШЫҒЫНДАР

мың теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Валюта бағамының айырмасынан болған шығындар	203 051	9 005
Пәтерлер мен жалға алушыларға байланысты шығындар	97 916	121 349
Ақшалай қаражаттың құнсыздануына резерв құру	11 098	2 251
Актуарлық міндеттемелерге байланысты шығындар	7 206	-
Активтердің шығарылуынан болған шығындар	313	22 110
Дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындар	-	16 424
Басқа да шығындар	81 917	123 835
Барлығы	**401 501**	**294 974**

Для аудиторских отчетов

7. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

мың теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Екінші деңгейдегі банктердегі депозиттер бойынша сыйақы түріндегі кірістер	57 826	62 328
Дебиторлық берешекті дисконттаудан түскен кірістер	25 197	9 263
Пәтерлер бойынша дебиторлық берешекке құрылған резервтің қалпына келтірілуінен түскен кірістер	9	-
барлығы	**83 032**	**71 591**

8. ТАБЫС САЛЫҒЫ

Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (IAS) 12 «Табыс салығы» стандартына сәйкес, кейінге қалдырылған салықты есептеу үшін баланстық әдіс қолданылады. Бұл әдістің мәні – Қоғамның активтері немесе міндеттемелерінің баланстық құны олардың салықтық базаларымен салыстырылады. Мұндай салыстыру барысында кейінге қалдырылған салықты қалыптастыратын уақытша айырмашылықтар анықталады.

Қоғам ХҚЕС (IAS) 19 стандартына сәйкес есептелген кейінге қалдырылған салықтық активтерді қаржылық есептілікте көрсетпейді.

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Негізгі құралдар	1 481 272	1 477 961
Резервтер	(25 820)	(21 302)
Салықтық залал		-
Күмәнді міндеттемелер	34 762	22 981
Бағалау міндеттемелері	2 010	2 390
Барлық кейінге қалдырылған салық (міндеттемесі)/активі	**1 492 224**	**1 482 030**

2024 жылғы 31 желтоқсанда және 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған есептік жылдар үшін Қазақстан Республикасында қолданылатын корпоративтік табыс салығы мөлшерлемесіне бухгалтерлік табысты көбейту жолымен есептелген табыс салығы бойынша шығыстар мен нақты есепке алынған табыс салығы арасындағы салыстыру төменде ұсынылған:

мың теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Салық салынуға дейінгі пайда	312 658	456 319
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Бухгалтерлік пайда бойынша есептелген табыс салығы	62 532	91 264
Салық әсері:		
кейінге қалдырылған салықтардың өзгеруінен	-	-
Декларация бойынша корпоративтік табыс салығы (КТС)	232 814	377 666
Кірістер мен шығыстар туралы есепте ұсынылған табыс салығы	**232 814**	**377 666**

Для аудиторских отчетов

9. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР

мың теңгемен	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік құралдары	Басқалар	Модернизация	Барлығы
Бастапқы құны							
2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	**43 257**	**321 231**	**1 099 569**	**215 123**	**195 640**	**-**	**1 874 820**
Сатып алынғаны			181 939		77 900		**259 839**
Шығып қалғаны			(20 135)	(142)	(1 692)		**(21 969)**
Есептен шығару бойынша тозу				(22 760)			**(22 760)**
перевод между группами			137	(137)	1 341		**1 341**
Түзету							**-**
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	**43 257**	**321 231**	**1 261 510**	**192 084**	**273 189**	**-**	**2 091 270**
Жинақталған амортизация							
2023 жылғы 1 қаңтардағы қалдық		**61 862**	**260 546**	**164 518**	**38 519**		**525 445**
Кезең үшін есептеу		12 420	181 001	12 406	46 005		**251 832**
Шығып қалғаны			(9 444)	(22 760)	(348)		**(32 552)**
Түзету							**-**
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	**-**	**74 282**	**432 103**	**154 164**	**84 175**	**-**	**744 724**
Баланстық құн							
2023 жылғы 31 желтоқсанға	**43 257**	**246 949**	**829 407**	**37 920**	**189 013**	**-**	**1 346 546**

Баланстық құн

мың теңгемен	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік құралдары	Басқалар	Модернизация	Барлығы
Бастапқы құны							
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	**43 257**	**321 231**	**1 261 510**	**192 084**	**273 189**	**-**	**2 091 271**
Сатып алынғаны			174 086	66 781	79 709		**320 576**
Шығып қалғаны			(20 575)	(19 321)	(53 123)		**(93 018)**
Есептен шығару бойынша тозу							**-**
Түзету							**-**
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	**43 257**	**321 231**	**1 415 021**	**239 544**	**299 775**	**-**	**2 318 829**
Жинақталған амортизация							
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	**-**	**74 282**	**432 103**	**154 164**	**84 176**	**-**	**744 725**
Кезең үшін есептеу		12 508	261 425	27 258	114 756		**415 947**
			1 885	6 981	44		**8 911**
Шығып қалғаны			(20 717)	(75 249)	(52 897)		**(148 863)**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	-	86 790	674 696	113 155	146 079	-	1 020 721
Баланстық құн							
2024 жылғы 31 желтоқсанға	43 257	234 441	740 325	126 390	153 696	-	1 298 109

10. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Лицензиялық келісім	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Патенттер	трансляциялау құқықтары	Басқалар	Аяқталмаған өндіріс	Барлығы
2023 жылғы 1 қаңтардағы құны	**44 250**	**315 071**	**130**	**9 497 563**	**-**	**-**	**9 857 014**
Кіріс	14 359	17 800		3 648 142			3 680 301
Шығыс	(42 391)	(39 460)		(3 158 269)			(3 240 120)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы құны	**16 218**	**293 411**	**130**	**9 987 436**	**-**	**-**	**10 297 195**
2023 жылғы 1 қаңтардағы амортизация	**19 434**	**158 764**	**93**	**3 912 282**	**-**	**-**	**4 090 573**
Жыл бойы есептелген амортизация	4 870	95 674	13	3 111 791			3 212 348
Есепті кезеңде шығарылған	(21 084)	(39 460)		(2 503 752)			(2 564 296)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы амортизация	**3 220**	**214 978**	**106**	**4 520 321**	**-**	**-**	**4 738 625**
2023 жылғы 1 қаңтарға активтердің баланстық құны	**24 816**	**156 307**	**37**	**5 585 281**	**-**	**-**	**5 766 441**
2023 жылғы 31 желтоқсанға активтердің баланстық құны	**12 998**	**78 433**	**24**	**5 467 115**	**-**	**-**	**5 558 570**

	Лицензиялық келісім	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Патенттер	трансляциялау құқықтары	Басқалар	Аяқталмаған өндіріс	Барлығы
2024 жылғы 1 қаңтардағы құны	**16 218**	**293 411**	**130**	**9 987 436**	**-**	**-**	**10 297 195**
Кіріс	119 851	-		2 110 009			**2 229 860**
Шығыс	-	(25 312)		(797 493)			**(822 805)**
2024 жылғы 31 желтоқсандағы құны	**136 069**	**268 099**	**130**	**11 299 952**	**-**	**-**	**11 704 250**
2024 жылғы 1 қаңтардағы амортизация	**3 220**	**214 978**	**106**	**4 520 321**	**-**	**-**	**4 738 625**

Для аудиторских отчетов

Жыл бойы есептелген амортизация		9 363	71 465	12	2 263 770	268		**2 344 878**
Есепті кезеңде шығарылған		-	(25 312)		(808 845)			**(834 157)**
2024 жылғы 31 желтоқсандағы амортизация	**3 220**	**12 583**	**261 131**	**118**	**5 975 246**	**268**	**-**	**6 249 346**
2024 жылғы 1 қаңтарға активтердің баланстық құны		**12 998**	**78 433**	**24**	**5 467 115**	**-**	**-**	**5 558 570**
2024 жылғы 31 желтоқсанға активтердің баланстық құны		**123 486**	**6 968**	**12**	**5 324 706**	**268**	**-**	**5 454 903**

Для аудиторских отчетов

11. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ МҮЛІК

мың теңгемен	**2024**	**2023**
01 қаңтардағы бастапқы құны	**812 912**	**826 164**
Кіріс	-	
Шығыс	-	(13 252)
Шығу бойынша тозу	-	
31 желтоқсандағы бастапқы құны	**812 912**	**812 912**
01 қаңтарға жинақталған амортизация	**108 020**	**92 512**
Амортизация	16 414	16 657
Шығу бойынша есептен шығару	-	(1 149)
31 желтоқсанға жинақталған амортизация	**124 434**	**108 020**
01 қаңтардағы баланстық құн	**704 892**	**733 652**
31 желтоқсандағы баланстық құн	**688 478**	**704 892**

Инвестициялық жылжымайтын мүлікке меншік құқығындағы қоғамға тиесілі тұрғын үйлер кіреді. Активтер жинақталған амортизацияны шегергендегі бастапқы құны бойынша ұсынылады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтердің ықтимал құнсыздану белгілері байқалмайды.

12. ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Сатып алу құқығымен жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	48 486	65 959
Сатып алу құқығымен жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	*(51)*	*(65)*
Барлығы	**48 435**	**65 94**

13.ҚОРЛАР

А) есепті күндегі қорлардың қалдықтары былайша бөлінді:

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Барлық қорлар, оның ішінде:	**111 895**	**106 504**
Шикізат және материалдар	15 720	16 796
Жанармай	500	711
Қосалқы бөлшектер	34 893	41 208
Құрылыс материалдары	68	172
Басқа материалдар	60 714	47 617
Шикізат пен материалдарды есептен шығару жөніндегі Резерв	(36 684)	(39 564)
Барлығы	**75 211**	**66 940**

б) Қорлардың қозғалысы:

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Кезеңнің басындағы Сальдо	106 504	76 459
Жеткізушілерден түсетін түсімдер	72 541	75 245
Басқа түсімдер	35	10
Өзіндік құнға есептен шығарылды	(51 700)	(38 595)
Өз қажеттіліктеріне есептен шығарылды	(5 195)	(5 566)
Басқа да есептен шығарулар	(10 290)	(1 049)
Кезең соңындағы сальдо	**111 895**	**106 504**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қорлар сатудың ең төменгі құны мен таза құны бойынша ұсынылған.

Қорларды есептен шығару бойынша резервтің қозғалысы келесі кестеде келтірілген:

Для аудиторских отчетов

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Жыл басындағы Сальдо	**39 564**	**11 389**
Корларды есептен шығару бойынша резерв құрылды	11 131	28 798
Корлар бойынша резерв есептен шығарылды	(14 011)	(623)
Кезең соңындағы сальдо	**36 684**	**39 564**

1. САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің дебиторлық берешегі ағымдағы болып табылады, теңгенің ұлттық валютасында көрсетілген.

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Сауда дебиторлық берешек	206 600	281 230
Есеп беретін тұлғалардың қысқа мерзімді берешегі	21 445	20 432
Банктерден алуға қысқа мерзімді сыйақылар	456	2 773
Басқа қысқа мерзімді берешек	86 028	111 537
Күмәнді талаптар бойынша Резерв	(92 417)	(48 420)
Барлығы	**222 112**	**367 552**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 222 112 мың теңге мөлшеріндегі қысқа мерзімді дебиторлық берешек сомасы мерзімі өткен жоқ (2023 жылы 367 552 мың теңге) және контрагенттермен шарттарда және Қоғамның ішкі нормативтік актілерінде белгіленген мерзімдерге сәйкес келеді.

Күмәнді қарыздар бойынша резерв қозғалысы келесі кестеде келтірілген:

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Жыл басындағы Сальдо	**48 420**	**75 094**
Күмәнді қарыздар бойынша резерв құрылды	44 574	21 566
Күмәнді қарыздар бойынша резерв есептен шығарылды	(577)	(48 240)
Кезең соңындағы сальдо	**92 417**	**48 420**

2. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША АЛДЫН АЛА ТӨЛЕМ

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Корпоративтік табыс салығы	184 084	24 857
Барлығы	**184 084**	**24 857**

3. БАСҚА ҚЫСҚАМЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Берілген аванстар	65 893	19 995
Берілген аванстар бойынша резервті шегеру	-	-
Берілген аванстар бойынша таза дебиторлық берешек	65 893	*19 995*
Болашақ кезеңдердің шығындары	1 019 989	1 159 364
Қосылған құн салығы	559 055	78 845
Басқа салықтар және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	216 121	116 982
Басқа салықтар	2 643	2 642
Барлығы	**1 863 699**	**1 377 828**

Для аудиторских отчетов

4. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары төмендегіше көрсетіледі:

мың теңгемен	31.12.2024	31.12.2023
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	731 337	605 021
Теңгедегі депозиттік шоттардағы ақшалай қаражат	3 082 655	901 244
Ақша қаражатының құнсызданудан болған шығындарға арналған бағалау резерві	(16 063)	(6 264)
Барлығы	**3 797 929**	**1 500 001**

Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары – Қазынашылық пен екінші деңгейлі банктердегі есеп айырысу шоттарында орналастырылған:

мың теңгемен	Есеп айырысу шоты	шот валютасы	31.12.2024	31.12.2023
АҚ "ForteBank"	KZ1296502F0012223765	KZT	106	125
АҚ Халық Банк	KZ366010111000063416	KZT	-	730
АҚ "ForteBank"	KZ5996502F0012281410	KZT	-	-
АҚ "ForteBank"	KZ7396503F0009626800	KZT	-	25 604
ММ "ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті"	KZ74070KK1KS00025004	KZT	728 463	578 555
АҚ "ForteBank"	KZ7596503F0009626861	EURO	2 480	
АҚ "ForteBank"	KZ8096503F0009626868	RUB	288	7
Барлығы			**731 337**	**605 021**

Қоғам оның ақшалай қаражаты мен баламаларының әділ құны олардың жоғарыда көрсетілген баланстық құнына тең екеніне сенімді.

Для аудиторских отчетов

Мың теңгемен	Депозит шоты	шот валютасы	31.12.2024	31.12.2023
АҚ«First Heartland Jysan Bank	KZ03998BDB0000969765	KZT		-
АҚ«First Heartland Jysan Bank	KZ439985DB0001034538	KZT		-
АО«First Heartland Jysan Bank	KZ989985DB0001178660	KZT		75 000
АҚ "ForteBank"	KZ0896502F0015804301	KZT	5 261	18 819
АҚ "ForteBank"	KZ4196503F0011012439	KZT	2 754 905	490 289
АҚ Альфа-Банк	KZ529470398994353373	KZT	-	-
АҚ "Freedom Finance Bank"	KZ60551Z126000481KZT	KZT		75 000
АҚ Халық Банк	KZ63601A871001923391	KZT	96 970	242 136
АҚ "Freedom Finance Bank"	KZ72551Z126000473KZ	KZT	75 000	
АҚ«First Heartland Jysan Bank	KZ80998BDB0000806971	KZT	75 000	
АҚ Банк ЦентрКредит	KZ918562215142837219	KZT	75 519	
Барлығы			**3 082 655**	**901 244**

Депозиттік шоттардағы ақшалай қаражат келесі Екінші деңгейдегі банктерде орналастырылған:
Екінші деңгейдегі банктердегі депозиттік шоттарда 1 жылдан аспайтын мерзімде орналастырылған ақша қаражатының депозит мерзімі аяқталғанға дейін пайдалануға шектеулер болмайды.

Для аудиторских отчетов

КАПИТАЛ

(а) Акционерлік капитал

2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның акционерлік капиталы мен бөлінбеген пайдасы:

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Акционерлік капитал	6 512 653	6 512 653
Айналысқа шығарылған жай акциялардың саны (дана)	**6 512 653**	**6 512 653**
Номиналы 1 дана / теңге	1 000	1 000
Жинақталған пайданың барлығы, оның ішінде:	3 192 711	3 123 130
Өткен жылдардағы жинақталған пайда	*3 112 867*	*3 044 497*
Ағымдағы жылдың пайдасы	*79 844*	*78 633*
Акцияға шаққандағы пайда (теңге)	*12,26*	*12,07*

(б) Төленетін дивидендтер

мың теңгемен	**2024 год**	**2023 год**
Қатысушылардың дивидендтері мен кірістері бойынша қысқа мерзімді берешек	78 633	47 475
	78 633	**47 475**

2024 жыл ішінде қоғам 2023 жылғы қызмет нәтижелері бойынша 78 633 мың теңге (2023 жылы 47 475 мың теңге) сомасында дивидендтер төледі.

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САУДА ЖӘНЕ БАСҚА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Теңгемен сауда кредиторлық берешек, барлығы	414 657	450 572
Валютадағы сауда кредиторлық берешек, барлығы	2 032 381	222 757
Басқа кредиторлық берешек	29 431	20 738
Барлығы	**2 476 469**	**694 067**

5. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Жалақы төлеу бойынша ағымдағы міндеттемелер	32 499	30 482
Қысқа мерзімді резервтер (қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша бағалау міндеттемелері)	83 251	25 495
Қысқа мерзімді міндеттемелер жиыны	**115 750**	**55 977**
Ұзақ мерзімді резервтер (қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша бағалау міндеттемелері)	90 532	89 410
Барлығы	**206 282**	**145 387**

Қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша қысқа мерзімді бағалау:

мың теңгемен	**2024**	**2023**
01 қаңтарға арналған қысқа мерзімді резерв	**25 495**	**62 723**
Резервті құру бойынша шығындар	580 421	364 818
Есепті кезеңде резерв пайдаланылды	(528 748)	(401 538)
Ұзақ мерзімді резервтерді қайта жіктеу	6 084	(508)
31 желтоқсанға арналған қысқа мерзімді резерв	**83 251**	**25 495**

Қызметкерлерге сыйақы төлеу бойынша ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелерінің өзгеруі келесідей болды:

мың теңгемен	**2024**	**2023**
01 қаңтарға арналған ұзақ мерзімді резерв	**89 410**	**91 619**
Қысқа мерзімді резервке қайта жіктеу	-	508
Есепті кезеңде резерв пайдаланылды	(6 084)	(2 717)

Для аудиторских отчетов

Резервті құру бойынша шығындар	7 206	-
31 желтоқсанға арналған ұзақ мерзімді резерв	**90 532**	**89 410**

6. БАСҚА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

мың теңгемен	**31.12.2024**	**31.12.2023**
Клиенттерден алынған авансстар	19 436	27 886
Қосылған құн салығы	690 637	283 522
Әлеуметтік салық	34 839	37 250
Жеке табыс салығы	120 105	15 797
Басқа салықтар	15	-
Бюджетке міндетті төлемдер бойынша міндеттеме	374 453	161 437
Басқа міндеттемелер	5 361	11 951
Барлығы	**1 244 845**	**537 843**

7. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер олардың біреуінің екіншісін бақылау мүмкіндігі болса, жалпы бақылауда болса немесе екінші Тараптың қаржылық және операциялық шешімдер қабылдауында айтарлықтай әсер етуі немесе бірлескен бақылау болуы мүмкін болса, Тараптар байланысты болып саналады. Тараптар байланысты ма, жоқ па деген мәселені шешкен кезде олардың заңды нысаны ғана емес, Тараптар арасындағы қатынастардың сипаты ескеріледі.

Қоғамның байланысты тараптары "ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі" РММ атынан ҚР Үкіметі болып табылады (1-Ескертпе), Қоғам акционерлерінің байланысты тараптары, қоғамның түйінді басшылығы-басқарма

(а) кестеде тиісті қаржы кезеңі ішінде байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің жалпы сомасы көрсетілген:

мың теңгемен

Атауы		**01 қаңтардағы сальдо**	**Сатылғаны**	**Төлем алынды**	**31 желтоқсандағы сальдо**
"ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі" РММ	**2023 жыл**	-	19 469 158	19 469 158	-
	2024 жыл	-	22 787 760	22 787 760	-

(б) Негізгі басқару персоналына сыйақы

Қоғамның негізгі персоналын Басқарма мүшелері ұсынады, 2024 жылғы 31 желтоқсандағы есепті күнге төрт адамнан тұрады (2023: бес адамнан тұрады). Негізгі басшы персоналға сыйақылар әкімшілік персоналдың жалақысы құрамында көрсетіліп, 92 560 мың теңгені құрады (2023: 77 541 мың теңге).

8. ҚАРЖЫЛЫҚ ҚҰРАЛДАР, МАҚСАТТАР ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ САЯСАТЫ

Қоғамның негізгі қаржылық құралдарына мыналар жатады қолма-қол ақша, Сауда дебиторлық және кредиторлық берешек. Қоғамның қаржы құралдары бойынша туындайтын негізгі тәуекелдер пайыздық тәуекел және кредиттік тәуекел болып табылады. Қоғам сонымен қатар қоғамның барлық қаржылық құралдарынан туындайтын өтімділік тәуекелін бақылайды.

Кредиттік тәуекел

Қоғамды кредиттік тәуекелге ұшыратуы мүмкін қаржы құралдары негізінен дебиторлық берешек (сауда дебиторлық берешегі, жеткізушілерге берілген аванстар), ақша қаражаттары және депозиттер болып табылады. Қарсы тараптар өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда, Қоғам осы құралдардың толық құнына тең залал шегуі мүмкін, дегенмен мұндай залалдардың туындау ықтималдығы елеусіз деп есептеледі.

Кредиттік тәуекел – бұл сатып алушы немесе қаржы құралы бойынша контрагент өз шарттық міндеттемелерін орындамаған жағдайда Қоғамның қаржылық шығынға ұшырау қаупі, және ол, ең алдымен, Қоғамның банктік шоттарындағы ақша қаражаттары мен дебиторлық берешектерден туындайды.

Қаржылық активтердің баланстық құны кредиттік тәуекелдің ең жоғарғы деңгейін білдіреді. Есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынадай:

Для аудиторских отчетов

мың теңгемен	Ескертпе	Баланстық құн 31 желтоқсан 2024ж	31 желтоқсан 2023ж
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	22	3 797 929	1 500 001
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	19	222 112	367 552
Корпоративтік табыс салығы бойынша аванстық төлем	20	184 084	24 857
Басқа да қысқамерзімді активтер	21	1 863 699	1 377 828
		6 067 824	**3 270 238**

Қоғам төменде көрсетілген Екінші деңгейлі банктердегі (ЕДБ) есепшоттар мен депозиттерге ие. Келесі кестеде есепті күнгі қаржылық активтердің қалдық сальдосы «Standard and Poor's» несиелік рейтингтерінің белгілері негізінде берілген.

мың теңгемен	2024	2023	31.12.2024	31.12.2023
АҚ "ForteBank"	BB / "тұрақты"	B+ / " тұрақты "	2 763 039	534 843
АҚ "Народный Банк"	BBB- BB+ / " тұрақты "	BB+ / "Стабильный"	96 970	242 867
"ҚР ҚМ Қазынашылық комитеті" ММ	рейтингсіз	рейтингсіз	728 463	578 555
АҚ "Альфа-Банк"	-	-	-	-
АҚ "НУРБАНК"	BB- / " тұрақты "	B-B- / " тұрақты "	-	-
АҚ "First Heartland Jysan Bank"	-	B+ / " тұрақты "	75 000	75 000
АҚ «Банк ЦентрКредит»	BB BB- / «тұрақты»	BB- / «тұрақты»	75 519	-
АҚ "Freedom Finance Bank"	B+	B	75 000	75 000
Ақша қаражатының құнсыздануынан болған залалдарға арналған Резерв			*(16 063)*	*(6 264)*
			3 797 929	**1 500 001**

Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының құнсыздануы бір күндік күтілетін залал негізінде бағаланды және тәуекелдердің туындау мерзімінің қысқалығын көрсетеді. Алдағы 6 (алты) ай ішінде төлеуге жататын шектеулі пайдалану құқығындағы ақша қаражаттарының құнсыздануы 6 айлық күтілетін залал негізінде бағаланды және тәуекелдерге қысқа мерзімді ұшырауды көрсетеді. Қоғам контрагенттердің сыртқы кредиттік рейтингтеріне сүйене отырып, өзінің ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша кредиттік тәуекелді төмен деп санайды.

Келесі кестеде қаржылық активтер бойынша баланстық құнға тең, өтелуге дейінгі есепке алуға дейінгі ең жоғары кредиттік тәуекел мөлшері көрсетілген.
Кредиттік тәуекел ақша қаражаттарына, сондай-ақ сатып алушыларға қатысты ашық кредиттік позицияға, оның ішінде өтелмеген дебиторлық берешек пен шарттық міндеттемелерге қатысты туындайды.

2024 жылғы 31 желтоқсанға

Қаржылық активтер	**1 жылға дейін**	**1-5 жыл**	**5 жылдан жоғары**	**Барлығы**
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	3 797 929	-	-	3 797 929
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	222 112	-	-	222 112
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем	184 084	-	-	184 084
Басқа қысқа мерзімді активтер	1 863 699	-	-	1 863 699
Барлығы	**6 067 824**	-	-	**6 067 824**
Қаржылық міндеттемелер				

Для аудиторских отчетов

Сауда және өзге де кредиторлық берешек	2 447 038	-	-	2 447 038
Қызметкерлерге арналған сыйақылар	115 750	-	-	115 750
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	1 274 276	-	-	1 274 276
Барлығы	**3 837 064**	-	-	**3 837 064**
Қаржылық нетто-позиция	**2 230 760**	-	-	**2 230 760**

2023 жылғы 31 желтоқсанға

Қаржылық активтер	**1 жылға дейін**	**1-5 жыл**	**5 жылдан жоғары**	**Барлығы**
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	1 500 001	-	-	1 500 001
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	367 552	-	-	367 552
Корпоративтік табыс салығы бойынша алдын ала төлем	24 857	-	-	24 857
Басқа қысқа мерзімді активтер	1 377 828	-	-	1 377 828
Барлығы	**3 270 238**			**3 270 238**
Қаржылық міндеттемелер				
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	694 067	-	-	694 067
Қызметкерлерге арналған сыйақылар	55 977	-	-	55 977
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	537 843	-	-	537 843
Барлығы	**1 287 887**	-	-	**1 287 887**
Қаржылық нетто-позиция	**1 982 351**	-	-	**1 982 351**

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел — бұл нарықтық бағалардың, мысалы, шетел валютасының айырбас бағамдарының және қарыздарға берілетін пайыздық ставкалардың өзгеруі Қоғамның пайдасына немесе оның қаржылық құралдарының құнына теріс әсер ету тәуекелі. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты – нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылауда ұстау және оны рұқсат етілген шектерде ұстау, сонымен қатар инвестициялардың кірістілігін оңтайландыру.

Ликвидтік тәуекел

Ликвидтік тәуекелдерді басқару жеткілікті көлемде қолма-қол ақшаның болуы мен қажетті несиелік көздерден қаржыландыру алу мүмкіндігін қамтамасыз етуді қамтиды. Қоғам айналым капиталының қаржыландыру баланстық моделін ұстанады – қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді көздер есебінен.

Төменде келтірілген кестеде Қоғамның қаржылық міндеттемелері көрсетілген, олар келісімшарттағы өтелу мерзіміне сәйкес есепті күннен өтелу күнге дейін қалған мерзімге қарай жіктелген. Кестеде көрсетілген сомалар келісімшарттық шарттарға сәйкес дисконтталмаған ақша ағындарын білдіреді.

2024 жыл

Мың теңгемен	**Талап етілгенге дейін**	**1 жылға дейін**	**Барлығы**
Қаржылық активтер			
Қолма-қол ақша	731 337	3 082 655	3 813 992
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	206 600	-	206 600
Барлығы	**937 937**	**3 082 655**	**4 020 592**
Қаржылық міндеттемелер			
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	2 447 038	-	2 447 038

Для аудиторских отчетов

Барлығы	**2 447 038**	**-**	**2 447 038**

2023 жыл

Мың теңгемен	**Талап етілгенге дейін**	**1 жылға дейін**	**Барлығы**
Қаржылық активтер			
Қолма-қол ақша	605 021	901 244	**1 506 265**
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	281 230	-	**281 230**
Барлығы	**886 251**	**901 244**	**1 787 495**
Қаржылық міндеттемелер			
Қысқа мерзімді кредиторлық берешек	673 329	-	**673 329**
Барлығы	**673 329**	**-**	**673 329**

Валюталық тәуекел

Қоғамның шетел валютасының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекеліне ұшырауы Қоғамның операциялық қызметіне жатады. 2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша, АҚШ долларында есепшоттарда елеулі қалған сомалар жоқ. Басшылық қаржы құралдарының Қазақстан Республикасындағы нарығының белсенді еместігіне байланысты валюта тәуекелдерін сақтандырмайды (хеджирлемейді).

Капиталды басқару

Қоғамның капиталды басқару саласындағы негізгі мақсаты – құнды максимизациялау болып табылады. Қоғам капитал құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайлар мен шарттық талаптардың өзгеруіне байланысты реттейді. Капитал құрылымын сақтау немесе өзгерту мақсатында Қоғам инвестицияларды реттей алады немесе қарыздық қаржыландыруды тарта алады. Қоғам қаржылық левередж коэффициенті арқылы капиталға бақылау жүргізеді, бұл коэффициент таза қарыздың капитал мен таза қарыз сомасына қатынасы ретінде есептеледі. Таза қарызға сауда және басқа да кредиторлық берешектер, қызметкерлерге берілетін сыйақылар және басқа міндеттемелер кіріп, қолма-қол ақша мен оның эквиваленттері (тоқтатылған қызметке жататын сомалардан басқа) шегеріледі.

Әділ құн

Басшылық қолма-қол ақша мен қысқа мерзімді депозиттер, сауда дебиторлық берешек, сауда кредиторлық берешек және басқа қысқа мерзімді міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнына тең деп анықтады, негізінен, осы құралдардың өтелу мерзімінің қысқалығына байланысты.

9. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Шартты міндеттемелер

Қоғам нақты жағдайларды ескере отырып, елеулі міндеттемелердің туындау ықтималдығын бағалайды және мұндай міндеттемелер туындауы ықтимал және олардың сомасы орынды түрде анықталуы мүмкін болған жағдайда ғана қаржылық есептілігінде тиісті резервтерді көрсетеді. Осы қаржылық есептілікте қызметкерлердің еңбек демалыстарына байланысты резервтер танылды.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілері үнемі өзгеріп отырады және әртүрлі түсіндірмелерге ие. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының көзқарастарында айырмашылықтар болуы сирек емес. Қазіргі уақытта Қазақстанда қолданылатын заңнамаға сәйкес анықталған құқықбұзушылықтар үшін қолданылатын айыппұлдар мен өсімпұлдар жүйесі өте қатаң. Айыппұл санкциялары әдетте қосымша есептелген салық сомасының 50%-ын құрайтын айыппұлдарды және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі 2,5 есеге көбейтілген коэффициентпен есептелетін өсімпұлдарды қамтиды. Нәтижесінде, айыппұл мен өсімпұлдың жалпы сомасы қосымша есептелуге жататын салық сомасынан бірнеше есе асып түсуі мүмкін. Қаржылық кезеңдер салық органдары тарапынан тексеру жүргізілетін жылдан бұрынғы бес күнтізбелік жыл бойы ашық болып қала береді. Белгілі бір жағдайларда тексерулер одан да ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Қазақстан Республикасының салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты, егер мұндайлар бар болса, әлеуетті салықтар, айыппұлдар және өсімпұлдар сомасы осы уақытқа дейін шығындарға есептелген және 2024 жылғы 31 желтоқсанда есептелген сомадан асып түсуі мүмкін. Басшылықтың пікірінше, 2024 жылғы 31 желтоқсанда қолданылатын заңнамаға берілген түсіндірме дұрыс болып табылады және Қоғамның салықтық ұстанымы мақұлдануы ықтимал.

Для аудиторских отчетов

10. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Жыл соңынан кейін орын алған, Қоғамның қаржылық есептілікті бекіту күніне жағдайына қатысты қосымша ақпарат беретін оқиғалар (түзетуші оқиғалар) қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Есепті кезең аяқталғаннан кейін орын алған, бірақ түзетуші емес және елеулі болып табылатын оқиғалар қаржылық есептілікке ескертпелерде ашып көрсетіледі.

Есепті күн мен осы қаржылық есептілікті бекіту күні аралығында Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметіне әсер ететін, түзету мен ашып көрсетуді талап ететін елеулі оқиғалар болған жоқ.

11. ҚАРЖЫ ЕСЕБІН БЕКІТУ

Осы 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңге арналған қаржы есебі Қоғам басшылығымен 2025 жылғы «20» наурызда бекітілді.

Басқарма Төрағасы ______________________________

Ойшыбаев Кемелбек Бактыгулович

Бас бухгалтер ______________________________

Алдажанова Мадина Багдадовна

«20» наурыз 2025 жыл